



SLOVENSKÉ NÁRODNÉ MÚZEUM
HISTORICKÉ MÚZEUM

BRATISLAVSKÝ HRAD PRE NÁS

(legendy, príbehy a zaujímavosti)



Hrad

**s ilustráciami detí zo Spojenej školy internátnej
pre slabozrakých a nevidiacich Bratislava**

**Bratislavský hrad má veľa tajomstiev.
Počas jeho dlhej histórie v ňom bývali králi,
ich služobníctvo, vojaci, poddaní.
Odohrali sa tu príbehy, ktoré čas zaprášil,
a dnes už nikto presne nevie, ako to bolo.
Niektoré z nich vám ponúkame v tejto knižke.
A či na hrade straší? No presne tak ako
na každom hrade. Aj Bratislavský hrad vydá
svoje tajomstvo len tomu, kto sa o neho
zaujíma a stará.
Takže, keď pôjdete okolo a na hrade sa bude
večer svietiť, skúste sa pozrieť,
čo sa tam deje.**



Bitka pod Bratislavským hradom

Bitka pod Bratislavským hradom sa odohrávala niekoľko dní. Starouhorskí jazdci zaútočili raz na tom, potom na inom mieste, raz na jednej, inokedy na druhej strane, raz zľava, potom sprava, spredu, zozadu, až kým nepriateľa fyzicky a psychicky poriadne nevyčerпали. Keď zbadali, že mu ubúda síl, nastúpilo uhorské vojsko do generálneho útoku. Vyčerpaných bavorských bojovníkov porazilo. Písal sa 9. august roku 907. Vojenský tábor bol úplne zničený uhorskými vojskami. No víťazi sa neuspokojili s týmto úspechom. V noci potajomky preplávali aj s koňmi Dunaj a ešte za rána zaútočili na druhý tábor. Na tretí deň zaútočili Uhri na dunajskú flotilu. Keď posádky lodí videli, čo sa odohralo na brehu, a uvedomili si, že stratili podporu, ktorá ich mala kryť, zachvátila ich panika – ved' lode bolo treba proti prúdu rieky ťahať koňmi z brehu, čo bolo mimoriadne náročné, a tak by sa do Rakúska a Bavorska nemohli vrátiť. V ten deň zahynulo vo vlnách

Dunaja veľmi veľa rytierov, šľachticov a cirkevných hodnostárov. Za tri dni zaznamenali Uhri tri veľké víťazstvá, a tak sa pomer síl obrátil v ich prospech a otvorila sa im cesta do dnešného Rakúska a Bavorska.

- Prvá písomná správa o Bratislave a hrade je z roku 907 nášho letopočtu v Salzburškých letopisoch
- Kde sa dnes nachádza Bavorsko?



Ríša strašidiel na Bratislavskom hrade

Povešť o studni

Bratislavský hrad býval obrannou pevnosťou. Keď nepriateľ napadol Podhradie, ľudia často hľadali útočisko na hrade. Hradná posádka bránila hrad obklúčený nepriateľskými vojskami. Aby ho úspešne ubránila, potrebovala dostatok zbraní, vody a jedla. Práve nedostatok vody bol na hrade vždy veľkým problémom. Nádrž na dažďovú vodu, ktorá bola na nádvorí, nestačila. Vedel to aj samotný kráľ Žigmund Luxemburský, a tak prikázal hradnému kapitánovi Štefanovi Rozgoňovi vyhlíbiť studňu. „Koho však na takú ťažkú prácu povolať?“ uvažoval Rozgoň. Skala, na ktorej stojí hrad, je tvrdá a vysoká. Bolo jasné, že voda sa objaví, až keď kopáči dosiahnu hladinu Dunaja, čo je takmer 150 metrov. Rozgoň sa ale nevzdával. Povolal na smrť odsúdených väzňov z hradného väzenia a sľúbil im slobodu, ak narazia na vodu. Prebehlo veľa dní a nocí, ale vody nebolo. Unavení a zničení kopáči predstúpili pred kapitána Rozgoňa.

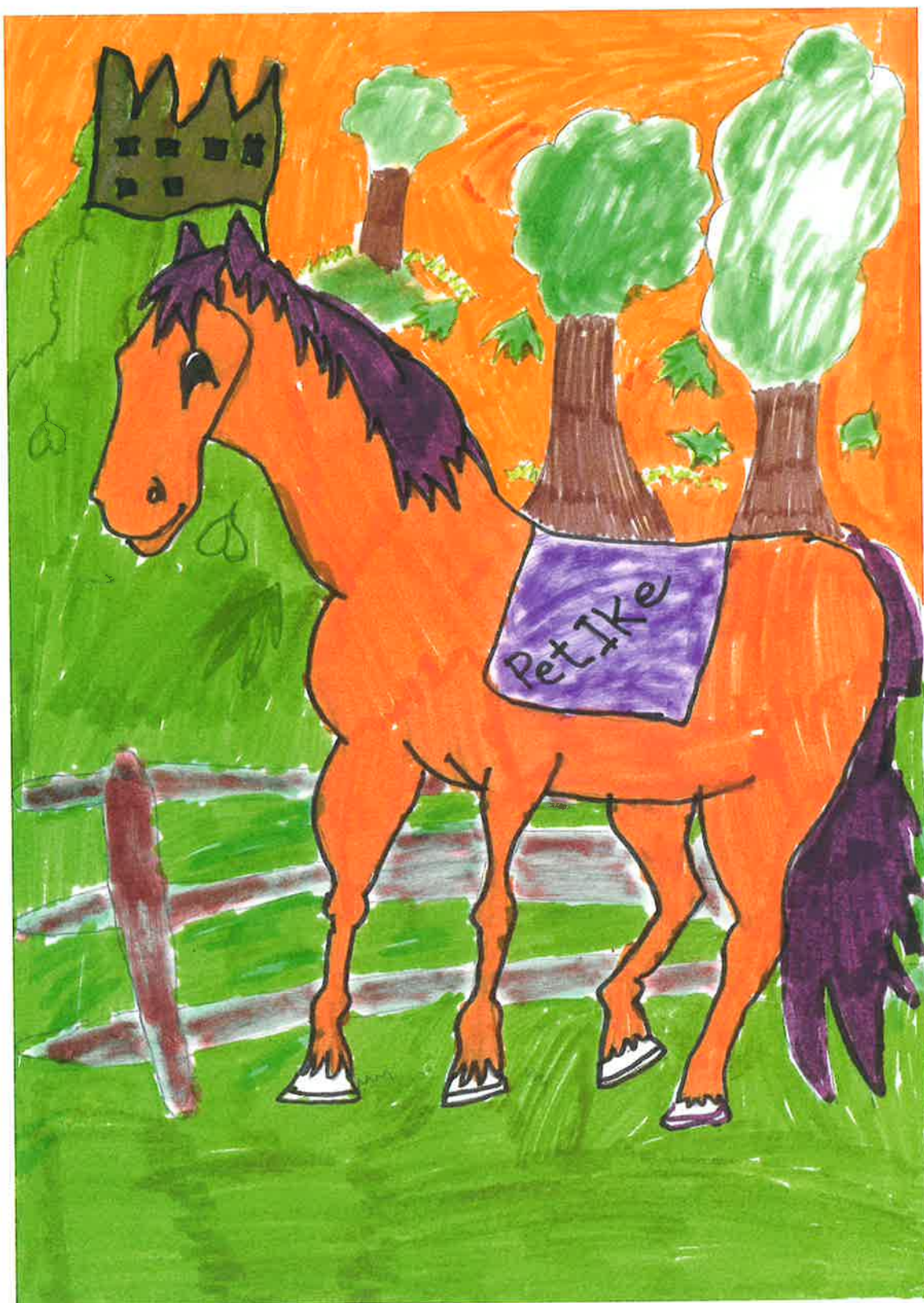
Miesto vody mu darovali náhrdelník z úlomkov zlata, ktoré našli pri kopaní studne. Rozgoň sa nahneval a dal ich všetkých zhodiť z hradnej skaly. V tej chvíli sa v studni objavila voda.

Manželka hradného kapitána nevedela zničiť kruté a nespravodlivé správanie Štefana Rozgoňa. Dodnes vraj chodí po hrade ako Biela pani, aby odpykala jeho hriechy.

- Aká hlboká je studňa na Bratislavskom hrade?
- Hradná studňa bola vykopaná v 15. storočí, keď vládol uhorský kráľ Žigmund Luxemburský
- Kráľa Žigmunda Luxemburského prezývali Líška ryšavá, pre jeho dlhú ryšavú bradu a vlasy.
- Bol prefíkaný ako



Hrad a strašidlá



Koník pod hradom

Stolček

Keď ešte na Bratislavskom hrade bývali ľudia, stávalo sa niekedy, že ráno vstali celí dolámaní. Ako keby posteľ spala na nich a nie oni na posteli. Aj porcelánový riad a sklenené poháre v príborníkoch boli porozbíjané. A krištáľové lustre! Tiež rozbité na kúsky. Vždy sa to stalo len počas jednej noci v roku. Dlho nikto nevedel prísť na to čo sa deje. Prečo sa to stane počas jednej noci v roku. Trápilo to hradnú pani, najmä, keď sa opäť všetko rozbilo noc predtým, ako mal na hrad prísť župan Pavol Pálfi. Nechala teda zavolať babu z Vrakune, starú čarodejnicu a vešticu. Tá pozbierala kúsky skla, hodila ich do ohňa a díva sa, díva. „Je to Klinger!“ zvolala. „Čože, aký Klinger?“ pýta sa pani. „No predsa veľký čarodejník. Raz do roka putuje zo Sedmohradska do Nemecka. Na dlhej ceste sa unaví, chytí hrad do ruky a otočí si ho na vežičky ako stolček, aby si odpočinul. Ráno ho zase prevráti naspäť.“ „A čo budeme robiť?“ pýta sa smutná

hradná pani Žofia. „Skúsim mu poslať správu, ale neviem či ma vypočuje. Som len čarodejnica druhej triedy.“ Biela vrana odletela do Sedmohradska s prosbou. Odvtedy už na Bratislavskom hrade nepadali obrazy zo steny, nerozbiť sa riad a drahocenné krištáľové lustre.

- Bratislavský hrad má vežu - ako sa volá? Uchovávali sa v nej korunovačné klenoty uhorských kráľov.



Hrad a podhradie II.

■ Čo nepatrí medzi korunovačné klenoty?

- a) jablko
- b) koruna
- c) puška
- d) plášť
- e) žezlo

Štyri veže alebo jedna?

Bratislavský župan Pavol Pálfi dal v 17. storočí pristaviť 3. poschodie a 3 vežičky



Bratislavský hrad pri zatmení slnka

■ V roku 1635 predložil Pavol Pálfi uhorskému snemu otázku financovania opravy hradu.

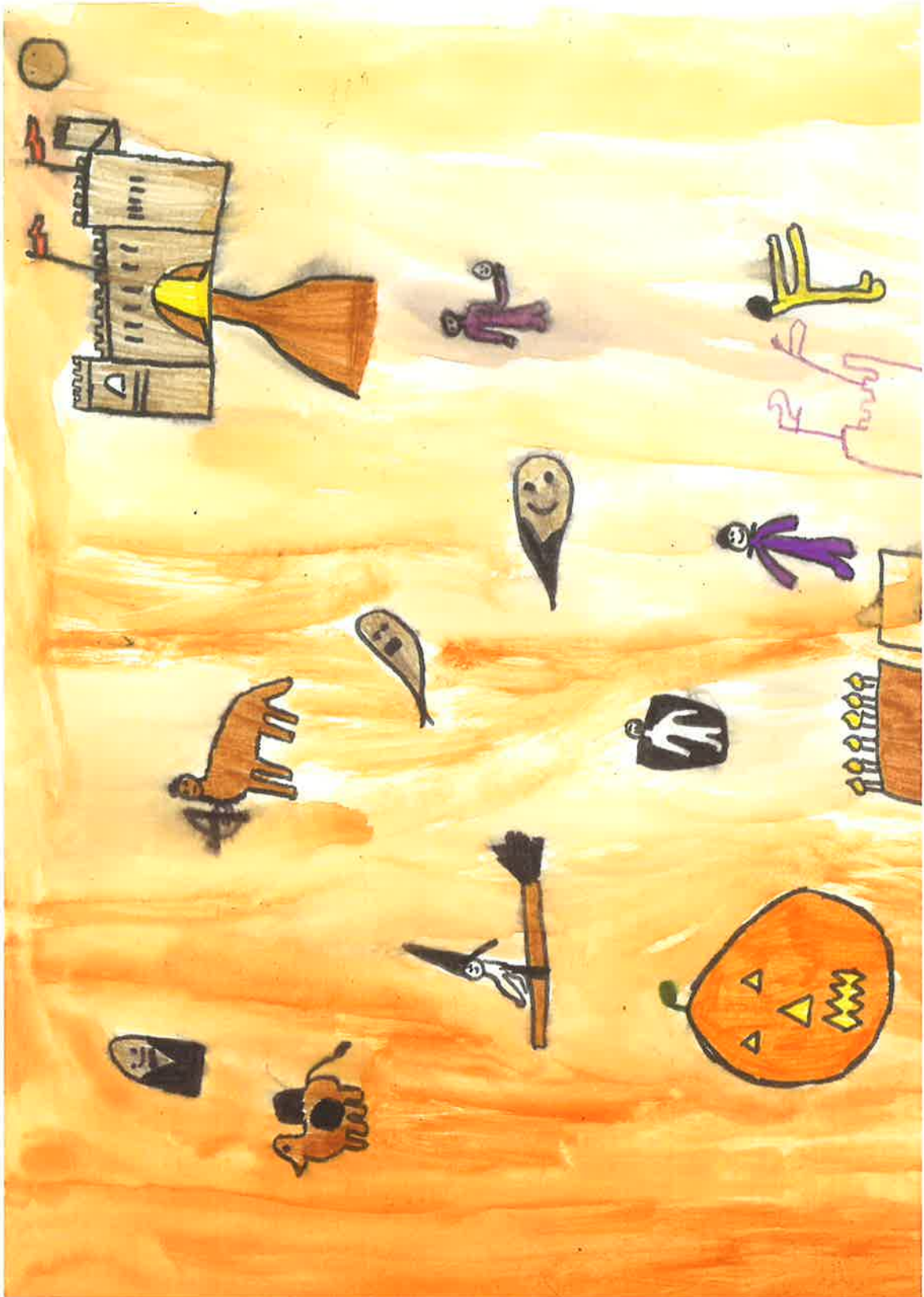
V akom storočí to bolo?

- a) 17. storočie
- b) 18. storočie
- c) 16. storočie

Čo sa stalo na Bratislavskom hrade v roku 1811?

Prirad' k sebe správne slová a vytvor príbeh:

hrad	cisárski
vojaci	stála
požiar	vyhorel
zrucanina	veľký



Halloween na Bratislavskom hrade

Ako Mária Terézia tancovala a zabával sa.

Kráľovná Mária Terézia usporiadala v roku 1764 na svoje meniny ples na Bratislavskom hrade. Dvorné dámy v širokých šatách s pevnými kruhovými obručami spôsobne tancovali menuet, párový tanec takmer bez dotyku. Mária Terézia však zavolaala aj cigánsku cimbalovú kapelu a tí zrazu zahrli temperamentné uhorské ľudové tance. Do skorého rána vydržala tancovať len kráľovná.



Hrad a Podhradie I.

**Projekt Príbeh Bratislavského hradu
a Hradná slávnosť vznikol s podporou
NADÁCIE POŠTOVEJ BANKY**

Autorka projektu: Jana Hutt'ánová
Spolupracovali: Katarína Hodáňová,
Magdaléna Danišová

Ilustrácie:

Rebeka Cséfalvayová – Koník pod hradom

Sarya Huttinger – Hrad

Alex Alario – Hrad a Podhradie I.

Timotej Tarkoš – Hrad a podhradie II.

Halloween na Bratislavskom hrade

Katarína Chudá – Bratislavský hrad pri zatmení slnka

Betka P. – Hrad a strašidlá

Michal Reingraber – Ríša strašidiel na Bratislavskom
hrade

Spolupráca na projekte: Spojená škola internátna
pre nevidiacich a slabozrakých, Bratislava,
Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

Vydalo Slovenské národné múzeum – Historické múzeum,
2013

S podporou:
NADÁCIE POŠTOVEJ BANKY



Generálny
partner SNM